

אשכול מעורבות אזרחים ופיקוח על רשויות השלטון

איך משתמשים במילון? בבגרות כתוב "הציגו מושג" — וההגדרה חייבת לבוא **מהחומר שלמדתם, לא מהקטע**. לכן: קוראים את המושג, מכסים את ההסבר ואומרים אותו במילים שלכם. בסוף בודקים את עצמכם במשחק ההתאמה שבעמוד הנושא.

נציב תלונות הציבור

מושג	מה צריך לדעת
עקרון הגבלת השלטון	עקרון דמוקרטי הקובע, כי לאור העובדה שהשלטון מרכז בידו כוח רב

ועדת חקירה פרלמנטרית

מושג	מה צריך לדעת
ועדת חקירה פרלמנטרית	וועדת כנסת קיימת או וועדה שקמה במיוחד. מטרת הוועדה היא לחקור נושא הנמצא על סדר היום הציבורי. הוועדה מורכבת מנציגי קואליציה ואופוזיציה. הוועדה יכולה להזמין אליה אזרחים ומומחים על מנת לחקור נושא. אין בסמכותה לדרוש או לחייב אדם להעיד בפניה. מסקנות הוועדה יכולות לתרום לניסוח הצעות חוק לטובת הציבור
עיקרון הפלורליזם	על פי העיקרון חייבת להיות הכרה במדינה הדמוקרטית במגוון הקבוצות. ההכרה מאפשרת לכל קבוצה לשמור על האינטרסים שלה ולקיים את הייחודיות שלה. תמיד קיים מתח בין פלורליזם לבין הסכמיות, שכן הסכמיות מחייבת כל קבוצה לוותר מעט על הייחודיות שלה ועל האינטרסים שלה, על מנת לחיות עם קבוצות שונות ממנה. ככל שרמת הפלורליזם במדינה גבוהה יותר כך המתח בין הקבוצות מצטמצם.
ועדת חקירה פרלמנטרית	כולל את כל סיעות הבית מהקואליציה ומהאופוזיציה. מכאן, שבועדת החקירה הפרלמנטרית באים לידי ביטוי מגוון של דעות וקבוצות מכל הקשת הפוליטית בישראל

היבטים נוספים בנושא

מושג	מה צריך לדעת
קבוצת אינטרס	קבוצת אינטרס היא ארגון של אנשים בעלי מטרה משותפת, שפועלים יחד כדי להשפיע על מדיניות ציבורית. היא אינה רוצה להתמודד בבחירות ולכהן בממשלה או בכנסת אלא להשפיע מחוץ לפרלמנט על קביעת המדיניות. הקבוצה פועלת בדרך כלל סביב אינטרס מובהק אחד, ופעולותיה מכוונות כדי להשפיע על מדיניות רשויות השלטון
אחריות מיניסטריאלית	לכל שר בממשלה אחריות כלפי הכנסת והממשלה ביחס לנושאים שבתחום משרדו ולפעולות סגל עובדיו, אף אם נעשו שלא בידיעתו
חוק השבות	חוק שפותח את שערי המולדת עבור כל יהודי לשם הגדרה עצמית
חוק ההסתדרות הציונית	תקצוב עבור מוסד ההסתדרות שמטרתו לפתח זיקה בין יהדות התפוצות לישראל.

וועדת חקירה ממלכתית	וועדת חקירה ממלכתית היא וועדה שמתמנה על ידי הכנסת או על ידי הממשלה. מטרתה של הוועדה היא לחקור נושא מסוים שנמצא על סדר היום הציבורי. בראש וועדת ממלכתית עומד שופט. מרגע מינוי הוועדה, היא הופכת לוועדה בלתי תלויה (ברשויות האחרות). לוועדה יש סמכות לחקור על אזרח במדינה, וכן יש לה סמכות להטיל עונשים על אזרחים שמסרבים לבוא בפניה.
עיקרון הגבלת השלטון	עיקרון דמוקרטי הקובע כי לשלטון יש כוח רב הנובע משליטתו בתחומים רבים, ביניהם: הצבא, החקיקה, הכלכלה, הביצוע והענישה. לפי העיקרון יש להגביל את כוחו של השלטון על מנת למנוע מהשלטון להשתמש בכוחו כנגד האזרחים, במטרה לקדם אינטרסים אישיים, במטרה להגן על מימוש זכויות האדם והאזרח וכן במטרה למנוע עריצות של
הזכויות הטבעיות	חיים וביטחון, קניין, חירות)חופש הביטוי, חופש המחשבה והמצפון, חופש

מבוסס על חומרי עמוד הנושא באתר ועל מוקדי הלימוד של משרד החינוך (תכנית אשנב). חומר לתרגול ולחזרה עצמית.